

BESKÆFTIGELSESMINISTERIET
ARC

14. juni 2006
Sag nr. 6201-0033
Opgave nr. -
TLO

Samråd om om godtgørelsesniveauet, de ændrede bekendtgørelser mv. efter ansættelsesbevisloven

Jeg har modtaget 3 spørgsmål forud for dette samråd, som handler om:

- x) årsagen til, at jeg i 2004 fandt anledning til at ændre godtgørelsesniveauet efter ansættelsesbevisloven,
- y) konsekvenserne af den dom, hvor Højesteret tilsidesatte disse bestemmelser, og
- z) antallet af sager, der måtte være afgjort efter de nu tilsidesatte regler.

Jeg vil forsøge at besvare disse spørgsmål samlet.

[Ad spm. x)]

Baggrunden for, at jeg i 2004 fandt anledning til at ændre godtgørelsesniveauet, var, at der på dette tidspunkt kunne konstateres et stigende antal sager kombineret med en noget unuanceret praksis. Denne praksis indebar, at selv betydningsløse,

formelle og undskyldelige mangler i et ansættelsesbevis udløste en godtgørelse på minimum 5.000 kr.

Dette må også ses i sammenhæng med, at oplysningspligten efter ansættelsesbevisloven med dens EU-retlige baggrund er meget detaljeret reguleret. Endvidere gjorde den særlige skattefrihed – som skyldes at godtgørelserne ikke kompenserer for noget indtægtstab – disse godtgørelser særligt attraktive, sammenholdt med at godtgørelser i medfør af andre love (fx ved usaglige opsigelser) som hovedregel er skattepligtige.

[Til illustration vil jeg komme med 4 eksempler fra retspraksis:

- I et ansættelsesbevis var arbejdsgiveren, som var byens bowlingcenter, angivet som ”x-købing Bowling Center”, men navnet skulle have været ”NN Holding ApS”. Retten udtalte, at der godt nok ikke havde været tvist om dette, (mens ansættelsen bestod,) men formålet med loven var at undgå tvivl om retsstillingen ift. arbejdsgiveren og dennes identitet. Lønmodtageren fik en godtgørelse på 5.000 kr. (Dom af 19. december 2002 fra Retten i Tårnby).
- En deltidsansat i en DSB minibar var ansat under 1 måned. Efter ansættelsen rejste lønmodtageren krav om efterbetaling af løn, men også om godtgørelse for manglende ansættelsesbevis. Byretten afviste godtgørelseskravet, da ansættelsen ikke havde varet mere end 1 måned. Landsretten og Højesteret derimod fandt ansættelsesforholdet omfattet, da

det ikke fra start var fastsat til at vare mindre end 1 måned. De forstod samtidig loven således, at pligten til at give oplysningerne inden en måned ikke forudsatte, at ansættelsesforholdet bestod. Arbejdsgiveren skulle dermed have opfyldt sin pligt efter loven, uanset ansættelsesforholdet var bragt til ophør. Lønmodtageren fik en godtgørelse på 10.000 kr. (Dommen er trykt i Ugeskrift for Retsvæsen, U 2004/345 H).

- En lønmodtager var ifølge sin ansættelseskontrakt med Føtex ansat som ”servicemedarbejder”, men havde gennem den sidste del af ansættelsen mest arbejdet som ”kasseassistent”. Selv om der var en flydende overgang mellem arbejdsopgaverne som hhv. servicemedarbejder og kasseassistent, og selv om betegnelsen ikke havde haft betydning for aflønningen, fandt Retten stillingen forkert angivet. Lønmodtageren fik en godtgørelse på 5.000 kr. (Dom af 2. maj 2003 fra Retten i Århus).
- En lønmodtager påstod sig uberettiget trukket i løn under sine spisepauser, men retten fandt det ikke bevist, at lønmodtageren havde været forhindret i at holde sine pauser. Der var derfor ikke grundlag for lønkravet – som var omgjort til ca. 2.600 kr. Men hendes ansættelsesbrev var for sent udleveret, og dette skulle bl.a. have indeholdt oplysninger om, at pauserne ikke medregnedes i arbejdstiden og var ulønnede. Særligt med henvisning til, at spørgsmålet havde givet an-

ledning til tvist, fik lønmodtageren en godtgørelse på 10.000 kr. (Dom af 11. juli 2002 fra Retten i Stuer).]

Den tilsigtede ændring i 2004 var altså dels at skabe balance i de forskellige godtgørelsesniveauer, dels at efterlyse en mere nuanceret praksis, der i højere grad tog hensyn til, om der var tale om væsentlige eller uvæsentlige mangler.

Ministeriet redegjorde for årsagen til den tilsigtede ændring, da ministeriet sendte udkastet til ny bekendtgørelse i høring. Dette er i øvrigt refereret i Højesterets dom fra 16. maj 2006.

[Ad spm. y)]

Med dommen af 16. maj 2005 tilsidesatte Højesteret de administrativt fastsatte regler, der havde til formål at nedsætte godtgørelsesniveauet efter ansættelsesbevisloven. Retten fandt på baggrund af lovens forarbejder, at bekendtgørelserne fra 2004 gik ud over lovens intentioner.

Dommen fastslår som konsekvens heraf, at spørgsmålet om godtgørelse for mangelfuldt ansættelsesbevis skal afgøres efter det oprindelige retsgrundlag. Det vil sige, at udmålingen af godtgørelse skal ske i overensstemmelse med de retningslinjer, som tidligere er fastsat af Højesteret og gengivet i en dom fra 1997. Denne dom er trykt i Ugeskriftet for Retsvæsen for 1997 (s. 1702).

Det er med dommen blevet klart, at en nedsættelse af godtgørelsesniveauet herefter i givet fald må ske ved en lovændring af ansættelsesbevisloven.

I konsekvens af dommen har jeg foretaget en teknisk ophævelse af de tilsidesatte regler. Dvs. at jeg har erstattet den omstridte bekendtgørelse med en ny bekendtgørelse, hvor bestemmelsen om godtgørelsesniveau (§ 5) er ført tilbage til ordlyden forud for bekendtgørelserne fra 2004. Dette er sket efter Justitsministeriets anvisning, og for at der ikke må herske tvivl om reglerne om at få tilkendt godtgørelse.

[Ad spm. z)]

Højesterets dom ændrer ikke ved retskraften af tidligere afsagte domme, som altså fortsat står ved magt – også selv om de tilsidesatte bekendtgørelser er lagt til grund. Jeg har som minister ikke kompetence til at ændre afsagte domme.

Hvis der er personer, som i lyset af Højesterets dom mener, at de har fået en for lav godtgørelse, må jeg henvise dem til at overveje at søge deres sag genoptaget eller at rejse et erstatningskrav.

Det er heller ikke muligt for mig at sige noget om antallet af sager, der måtte være afgjort efter de tilsidesatte bestemmelser. Ganske enkelt, fordi jeg ikke kan skaffe en oversigt herover.

Men det er min vurdering, at der er tale om et fåtal af sager. Det skyldes, at de omstridte bekendtgørelser fra deres udstedelser har været genstand for diskussion. Derfor synes mange sager da også at være sat i bero på den principielle stillingtagen fra Højesteret.